

ZŠ|MŠ Skuhrov nad Bělou

Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2022/2023

Zpracoval:

Mgr. Daniel Vacek

Realizace:

Mgr. Daniel Vacek a pedagogický sbor

OBSAH PROGRAMU

1. *Úvod, východiska školního preventivního programu*
2. *Charakteristika školy*
3. *Školní poradenské pracoviště*
4. *Cíle programu*
 - 4.1 *Dlouhodobé cíle*
 - 4.2 *Krátkodobé cíle*
5. *Charakteristika cílových skupin*
 - 5.1 *Studenti školy*
 - 5.2 *Učitelé*
 - 5.3 *Rodiče*
6. *Prevence rizikového chování ve výuce v rámci školních vzdělávacích programů*
7. *Plán aktivit pro školní rok 2022-2023*
 - 7.1 *Aktivity pro žáky*
 - 7.2 *Vzdělávání učitelů*
 - 7.3 *Spolupráce s rodiči*
 - 7.4 *Spolupráce s dalšími organizacemi*
8. *Nespecifická primární prevence*
9. *Strategie předcházení školní neúspěšnosti*
 - 9.1 *Příčiny školní neúspěšnosti*
 - 9.2 *Řešení školní neúspěšnosti*
 - 9.3 *Postup při řešení školní neúspěšnosti*
10. *Hodnocení aktivit*
11. *Kontaktní adresy*
12. *Závěr*

Přílohy

1. *Postup školy v případě výskytu zneužívání návykových látek ve škole*
2. *Postup školy v případě podezření na šikanu*

1. Úvod

V současné době jsme svědky rychlých a často převratných změn. Staví nás do zcela nových situací, které mnohdy působí negativně na celou společnost, a tím i na školní prostředí. Změna životního stylu převážné části naší populace má za následek negativní projevy u mládeže, jež čelí mnoha novým úskalím, se kterými se obtížně vyrovnává. Jsme svědky stále narůstajících problémů různých typů závislostí. Tento celospolečenský jev se rozhodla řešit i naše škola.

Jako škola v menší obci v podhůří Orlických hor se řadíme ke školám s vysokou úrovní kvality mezilidských vztahů. To se odráží v kvalitě spolupráce mezi žáky, rodiči a školou, i v kvalitním individuálním přístupu k jednotlivým žákům. Tyto okolnosti vytváří už samy o sobě výborný základ pro prevenci sociálně patologických jevů. Hlavním těžištěm našeho působení na eliminaci sociálně patologických jevů je nabídnout žákům možnost, jak smysluplně trávit volný čas a pomoci jim mít zdravý vztah k sobě samým. Přitom ovšem nezapomínáme ani na snahu o včasné zachycení případných problematických jevů a uvědomujeme si naši nezastupitelnou roli při jejich odhalování. Díky síti ověřených spolupracovníků primární i sekundární intervence jsme případně schopni také poskytnout pomoc při řešení sociálně patologických jevů. Mezi ně patří: sexuální rizikové chování, sektářství, xenofobie, rasismus i závislosti na omamných látkách a gamblerství.

Rodičové, pedagogové a další subjekty, které se podílí na výchově, musí počítat s existencí mnoha nežádoucích jevů, tzv. rizikových projevů chování. Jejich společným úkolem se stávají aktivity směřující k jejich prevenci.

Naše škola se rozhodla vytvořit, a poté realizovat komplexní program primární prevence sociálně patologických jevů, se zaměřením na prevenci:

- záškoláctví,
- virtuálních drog (počítače, televize a video),
- šikanování, vandalismu aj. forem násilného chování,
- drogových závislostí, alkoholismu a kouření,
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie),
- kriminality a delikvence,
- patologického hráčství (gambling),
- týrání a zneužívání dětí,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu aj.

Školní preventivní program jako základní nástroj prevence rizikového chování vychází především z následujících právních norem:

- *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027*
- *Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021*
- *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027*
- *Strategie prevence kriminality na léta 2016 – 2020*
- *Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2019 -2024*
- **Zákony**
- *Zákon č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (**školský zákon**)*
- *Zákon č. 379/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., **o pedagogických pracovnících** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*
- **Vyhlášky**

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Metodické pokyny a doporučení

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k **prevenci a řešení šikany** ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) + **přílohy 1- 22** (Úvodní část, návykové látky, rizikové chování v dopravě, poruchy příjmu potravy, alkohol, syndrom CAN, školní šikanování, kyberšikana, homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie, vandalismus, záškoláctví, krádeže, tabák, krizové situace spojené s násilím, netolismus, sebepoškozování, nová náboženská hnutí, rizikové sexuální chování, subkultury, domácí násilí, hazardní hraní, prevence týkající se žáků s PAS)
- Metodické doporučení pro práci s **Individuálním výchovným programem** v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při **uvolňování a omlouvání** žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn – **Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané** čj. 25884/2003-24
- **Pomůcka k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků a vyloučení žáka nebo studenta k 1. 9. 2017**
- **Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků**
- **Zásady přístupu k dětem, žákům, studentům s PAS v rámci vzdělávacího procesu**
- **Jiné:**
- Příručka pro školy – **Když se stane neštěstí**

Další zákony

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 422/2003 Sb., o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.)
- Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě)
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 553/1991 Sb., České národní rady o obecní policii

2. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou je plně organizovaná škola s devíti postupnými ročníky a dvěma třídami předškolního zařízení. Budovy a prostory základní školy jsou dimenzovány na 280 žáků. Školní areál tvoří komplex tří budov s tělocvičnou, prostorný školní dvůr, volejbalové hřiště s umělým povrchem, pozemek pro pěstitelské práce se skleníkem, studnou, zahradním domkem a učebnou v přírodě. Mateřská škola disponuje samostatnou budovou s prostornou zahradou v jiné části obce, cca 500 m od budovy ZŠ. Kapacita mateřské školy je 66 dětí.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří ředitel, zástupce ředitele, výchovná poradkyně, 12 učitelů a 2 vychovatelky školní družiny, 3 asistentky pedagoga, školní asistentky. Věkově jsou zastoupeny všechny kategorie – od začínajících přes střední věk až po zkušené pedagogy. Všichni učitelé absolvovali vysokoškolské studium pedagogického směru a mají tak kvalifikaci, která je oprávněně vyučovat na daném stupni základní školy. Celkem 7 učitelů má kvalifikaci pro práci se žáky s VPU. Pedagogický sbor MŠ tvoří 6 plně kvalifikovaných učitelek, z nichž jedna je zároveň zástupkyní ředitele školy pro MŠ.

Charakteristika žáků

ZŠ Skuhrov nad Bělou navštěvují zhruba z 50 % zdejší žáci a z 50 % žáci dojíždějící z Kvasin, Solnice, Bílého Újezdu, Rychnova n. Kn., Osečnice, Lomů, Hlinného a Lukavice. Z místních částí Svinná a Brocná a nejbližšího okolí přiváží žáky autobus zdejší dopravní firmy. Ze vzdálenějších obcí dojíždějí žáci autobusovými linkami.

Školská rada

Školská rada při základní škole Skuhrov nad Bělou byla zřízena dne 22. 11. 2005 Usnesením Rady obce Skuhrov nad Bělou s účinností od 16. 12. 2005. Po předchozím funkčním období byli ve dnech 12. - 17. 12. 2021 zvoleni či jmenováni členové školské rady na tříleté funkční období od 17. 12. 2021 do 17. 12. 2024.

Stávající složení školské rady:

Zvolení zástupci rodičovské veřejnosti:

Martin Šabata - předseda školské rady (email: m.sabata@zsskuhrov.cz)

Soňa Vlasáková

Zvolení zástupci pedagogického sboru:

Mgr. Iveta Vašátková

Mgr. Daniel Vacek

Jmenování zástupci zřizovatele:

Dana Bártová

Ing. Zuzana Hanušová

3. Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště poskytuje žákům, studentům, jejich zákonným zástupcům i pedagogům poradenské služby a konzultace zaměřené na prevenci a řešení rizikového chování, na péči o žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, na zkvalitňování sociálního klimatu školy.

Činnost školního poradenského pracoviště zajišťují na základě pověření ředitelem školy:

a) Výchovná poradkyně

Výchovná poradkyně školy: **Mgr. Iveta Vašátková**

Činnost: poradenská činnost v oblasti volby povolání, poradenská činnost při řešení výchovných a výukových obtíží, evidence a řešení stížností a připomínek ze schránky důvěry, zároveň konzultuje jednotlivé případy i s ostatními vyučujícími či s vedením školy. Pro svoji práci má k dispozici samostatnou poradenskou místnost.

Konzultační den: **pondělí 13.30 - 15.00**

(možné jsou i jiné dny po předchozí domluvě)

Telefon: **+420 737 756 330**

E-mail: i.vasatkova@zsskuhrov.cz

Užitečné internetové adresy:

Stránky ministerstva školství: <http://www.msmt.cz>

Průvodce světem povolání: <http://www.gwo.cz>

Integrovaný systém typových pozic: <http://www.job-tip.cz> - odkaz Kartotéka typových pozic

Další informace:

Základní nebo kontrolní vyšetření v PPP Rychnov nad Kněžnou - [jak se objednat](#)

b) Školní metodik prevence rizikového chování

Školní metodik prevence: **Mgr. Daniel Vacek**

Konzultační den: **pondělí 13.30 - 14.30**

(možné jsou i jiné dny po předchozí domluvě)

Telefon: **+420 775 184 006**

E-mail: d.vacek@zsskuhrov.cz

Náplň práce školního metodika prevence:

Oblast práce se studenty, žáky a jejich rodiči

- tvorba a kontrola realizace preventivního programu školy,
- poskytování poradenských služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,
- účast na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci: záškoláctví, závislosti, násilí, vandalismus a dalších projevů rizikového chování,
- preventivní práce s třídními kolektivy (aktuální nabídka).

Oblast spolupráce s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky

- pomoc třídním učitelům při vyhledávání problémových projevů chování,
- zajišťování a předávání odborných informací o:
 - problematice rizikového chování,
 - nabídkách programů a projektů,

- metodách a formách specifické primární prevence.

Oblast spolupráce s dalšími institucemi

- *Koordinace spolupráce školy s odbornými pracovišti, které působí v oblasti prevence rizikového chování.*
- **Užitečné internetové adresy:**
Obecné informace a doporučení, jak v případě problémů postupovat, můžete najít na následujících internetových stránkách:
- <http://www.poradenskecentrum.cz> – poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, informace pro rodiče.
- <http://www.prevence-praha.cz> – portál primární prevence rizikového chování, rady pro rodiče.
- www.linkabezpeci.cz – sdružení Linka bezpečí, telefon 116 111.

4. Cíle programu

4.1 Dlouhodobé cíle

- *Hlavním cílem školního programu je rozvíjet ve škole systém komplexní primární prevence, který umožní předcházet rizikovým jevům v chování žáků a dále umožní rozpoznat a zajistit včasnou intervenci (např. v případech domácího násilí, šikany aj.).*
- *Velmi důležitým cílovým prvkem bude vést žáky k pocitu zdravého sebevědomí, správnému sebehodnocení, schopnosti stanovit si v životě reálné cíle, k poznávání sebe sama, ke zvládnutí stresu, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek. K tomuto cíli bude využito různých metod aktivního sociálního učení, individuálního přístupu k žákům, třídních hodin apod.*
- *Významným prvkem bude úsilí vytvořit pozitivní atmosféru ve třídách, tzn. vytvářet příznivé sociální, emocionální i pracovní klima založené na účinné motivaci, spolupráci a aktivizujících metodách výuky.*
- *Nedílnou součástí programu bude také samozřejmě spolupráce s rodiči, zajišťovat jejich informovanost. Cílem bude motivovat je pro spolupůsobení v této oblasti, vytvářet důvěru rodičů ke škole a zároveň jim nabídnout možnost poradenství.*
- *Dalším důležitým prvkem bude protidrogové výchovně vzdělávací působení uplatňované ve škole, které bude zaměřeno na zvyšování odolnosti žáků proti negativnímu působení drog.*

4.2 Krátkodobé cíle

- *Pokračovat ve využití „schránky důvěry“. Jedná se o formu pomoci těm, kteří buď chtějí zůstat v anonymitě, nebo se ostýchají svěřit se s problémem přímo. Je umístěna na chodbě ve druhém patře budovy1.stupně a ve druhém patře budovy2.stupně základní školy. V témže patře je umístěn i kabinet výchovné poradkyně.*
- *Zdůraznit rizika při porušování autorských práv při práci s osobním počítačem, dále upozornit na rizika vstupů na sociální síť typu Facebook, Twitter apod., rizika práce s osobními údaji. Toto chceme realizovat především v hodinách Informační technologie.*
- *Zajistit realizaci adaptačního kurzu pro žáky 6. ročníku. Jeho cílem bude zprostředkovat vzájemné poznávání nově se tvořící třídy při vstupu na druhý stupeň ZŠ. V programu kurzu bude uskutečňování seznamovacích aktivit za přítomnosti třídních učitelů. Zde by mělo*

docházet k vytváření prvních individuálních i skupinových kontaktů a měl by být podpořen rozvoj skupinové dynamiky školní třídy.

- *Vytvořit důvěryhodné poradenské služby pro žáky, učitele a rodiče, spolupracovat s dostupnými institucemi a organizacemi v oblasti prevence.*
- *Vést žáky k odmítání sebepoškozování jako součásti procesu hledání „vlastní životní filozofie“ a stylu, snahy o nonkonformitu, resp. vymezení své identity ve skupině.*
- *Podporovat iniciativy Školních zástupců jednotlivých tříd, iniciovat spolupráci žáků z různých ročníků, např. při sportovních akcích.*
- *Rozvíjet sociální a personální kompetence žáků využitím práce ve skupinách, při zpracování projektů, např. v rámci školních soutěží. Žáci získají možnost naučit se pravidlům práce ve skupině, podílet se na týmové práci a naučí se prezentovat své výsledky.*
- *Podporovat spolupráci školy a firem a institucí veřejné sféry se zaměřením na další možnosti uplatnění našich žáků. (viz výběr povolání)*
- *Seznámit učitelský sbor s aktualizovaným Krizovým plánem.*
- *Spolupracovat s obcí s cílem vytvoření široké nabídky pro smysluplné využití volného času, žáky informovat o možnostech aktivit k účelnému využívání volného času v obci a okolí.*

5. Charakteristika cílových skupin

5.1 Žáci školy

Školní preventivní program je zaměřen na věkovou skupinu 6 - 15 let. Jde zde o odlišné skupiny dětí po stránce fyzické i psychické. První stupeň je pokračováním mateřských škol, žáci prvního ročníku vstupují do zcela odlišného prostředí a jsou na ně kladena náročnější pravidla v chování i ve vztazích, na druhém stupni je nejnáročnější období začátku pubertálního věku, kde dochází postupně k tělesnému i psychickému dozrávání jedince. Dotvářejí se a specifikují jednotlivé složky jeho identity.

V období puberty se jedinec snaží o první separaci od rodičů, a také potřebuje tuto separaci demonstrativně prezentovat. Dochází k prvním větším projevům nesouladu mezi rodičem a potomkem. Nutně přetrvává kritické hodnocení názorů a jednání rodičů, učitelů, vrstevníků. V některých fázích tohoto období odmítají děti hodnoty, které rodiče vyznávají, někdy bez jakéhokoli subjektivního smyslu. Samozřejmě budou pokračovat další fáze dospívání, ve kterých budou hrát nezastupitelnou roli vzory, které jsou pro žáky akceptovatelné, a pak jsou napodobovány. To je nesmírně cenný prvek pro primární prevenci.

Dospělí by si měli připomenout skutečnost, že procento těch, kdo se již rizikově chovají, je v této věkové kategorii poměrně nízké, i když se toto procentuelní číslo se neustále zvyšuje. To je také podstatný důvod pro stálou prevenci.

5.2 Učitelé

Ne všichni učitelé školy absolvovali ve své praxi vzdělávání v tomto směru a také ne všichni budou při realizaci programu sehrávat stejnou úlohu.

Hlavní roli samozřejmě budou hrát vyučující společenskovedních předmětů, zejména občanské výchovy, výchovy ke zdraví, dále vyučující přírodních věd a tělesné výchovy. Přesto však i na další pedagogy – především třídní učitele - budou kladeny vyšší nároky .Zejména v přístupu k žákům, v respektování osobnosti jednotlivce, v postavení role učitel - žák na tzv. partnerském vztahu. Posilování sebevědomí, pomoc při zvládnutí stresových situací, zdravá náročnost nemůže být výsadou jen učitelů. Za tímto účelem budou všichni kolegové (i nepedagogičtí) seznámeni s tímto programem a s hlavními pravidly primární prevence.

5.3 Rodiče

Naším úkolem, v rámci Školního preventivního programu, je pokračovat především v informování o dané problematice na schůzkách s rodiči, vytvořit prostor pro vzájemnou komunikaci, nastolit atmosféru součinnosti při řešení nastalých problémů apod. Budeme tedy pracovat nejen s rodiči problémových žáků, ale samozřejmě i s ostatními.

Ve škole působí i pro rodiče školní poradenské pracoviště – konkrétně výchovný poradce a školní metodik prevence.

6. Prevence rizikového chování ve výuce v rámci školních vzdělávacích programů

Propojení problematiky prevence rizikových forem chování s výukou jednotlivých předmětů v rámci školních vzdělávacích programů je stěžejní. Absolventi základní školy budou pokračovat ve studiu na různých typech středních škol, tzn. že budou i nadále konfrontováni s touto problematikou.

Prvky prevence rizikového chování budou začleňovány v rámci výuky. Především v hodinách občanské výchovy, českého jazyka a literatury, tělesné výchovy, cizích jazyků, základů přírodních věd, chemie, biologie atd. se nabízí prostor k preventivnímu působení v rámci témat věnovaných zdravému životnímu stylu, etice a společenskému chování, právnímu vědomí apod. Cíleně mohou být zaměřeny i volné hodiny.

Vyučující budou volit takové metody a formy práce, které povedou k vytváření atmosféry spolupráce, k sebepoznávání studentů, zdravému sebehodnocení, přispějí k zdokonalování schopnosti komunikace atd.

V rámci vhodných témat budeme využívat odborníků (i z řad rodičů) k besedám, např. právní problematika dealerství a užívání drog, zdravotní rizika návykových látek, zdravý životní styl atd.

7. Plán aktivit pro školní rok 2022-23

7.1 Aktivity pro žáky

Preventivní programy

- *Vztahy v kolektivu a šikana (kyberšikana)*
- *Diskriminační chování ve společnosti (intolerance, rasismus, extremismus, ...)*
- *Závislostní chování (užívání návykových látek, alkohol, marihuana, ...)*
- *Partnerství a sex (včetně sexuálně přenosných nemocí)*
- *Rizikové trávení volného času (PC hry, internet, ...)*
- *Sebepojetí, žebříček hodnot*
- *Kriminalita a trestní zodpovědnost*

Adaptační kurz pro žáky 6. ročníku – realizaci zajistí školní metodik prevence ve spolupráci s ředitelem školy, výchovnou poradkyní a třídními učiteli. Cílem akce je zprostředkovat vzájemné poznávání žáků, jejich vzdělávání v oblasti primární prevence rizikového chování a v neposlední řadě jim poskytnout příležitost k zábavě. Kurz se uskuteční na chatě Kristýna v Jedlové u Deštného v orlických horách. V rámci kurzu budou realizovány seznamovací aktivity za přítomnosti třídního učitele, sportovně zátěžové aktivity, beseda o kriminalitě mládeže, o trestní odpovědnosti, bezpečnosti silničního provozu, o zneužívání návykových látek a o práci policistů, aktivita zaměřená na zvládnutí obtíží spojených s přechodem na druhý stupeň základní školy.

Vědomostní soutěže – poskytují našim mladým prostor pro sebepoznání, ověření si vlastních znalostí, schopností a dovedností, podporují rozvoj komunikačních technik a v neposlední řadě z jedné strany navozují atmosféru zdravého konkurenčního boje, z druhé strany zlepšují vztahy mezi učiteli a žáky.

Jazykové olympiády (angličtina, němčina, ruština) – žáci si mohou změřit síly v cizích jazycích nejen v rámci školy, ale ti lepší i na úrovni okresu a kraje atd.

Sběrové akce – smyslem však není pouze shromáždit sběr (papíru či bylin), a tím i získat potřebné finanční prostředky pro školu, ale v jejich rámci sběru se žáci dozvědí spoustu informací k dané problematice, a jsou navíc nuceni se v terénu setkávat se spoluobčany, tzn., že svým chováním prezentují nejen sami sebe, ale také školu.

Den s IZS – branně-bezpečnostní den, při kterém žáci získávají informace a nacvičují dovednosti z oblastí civilní obrany, první pomoci, požární ochrany, místopisu, zdravotní péče, živelných pohrom a jsou svědky profesionálního zásahu hasičského záchranného sboru, dále výcviku policejních psů atd.

Sportovní kurzy – jsou významnou preventivní aktivitou, neboť jsou cele směřovány ke zdravému životnímu stylu a poskytují studentům spoustu možností, jak prožívat pocit úspěchu, smysluplného využití času atd. U nás je to Plavecký kurz pro 1.-5. ročník (prosinec- únor), dále o lyžařský kurz pro 7. ročník a 8. ročník - v Deštném v Orlických horách (leden)

Vzájemné setkání s zahraniční školou – v rámci mezihraniční spolupráce mezi ZŠ a MŠ Skuhrov nad Bělou a Szkola podstawowa Jaszkowa Dolna (Polsko) se naši žáci zúčastní sportovních her, např. Bieg Gminy Klodzkiej (květen nebo červen). Zde se seznamují s životním stylem mladých lidí v příhraničí, ověřují si své jazykové dovednosti - angličtina, porovnávají podobnosti jazyka polština – čeština, seznamují se s cizí zemí atd. Navazují nové kontakty a nová přátelství.

Tematické besedy - budeme pořádát besedy ve spolupráci s PČR na téma drogy, kriminalita, s Horskou službou v souvislosti s lyžařským výcvikem, apod.

Během školního roku 2022/2023 budou realizovány následující akce:

Září:

Seznamovací pobyt žáků 6. ročníku (seznámení se s novými spolužáky, vytvoření nových vazeb mezi novými žáky) /7.9.2022-9.9.2022/

Tonda Obal – enviromentální projektový den, který navazuje na předešlé znaosti ohledně soužití s přírodou / 29. 9. 2022/

Sportovní den s OVOV (jedenáct disciplín v rámci sportovního dne pro žáky 1. až 9. ročníku naší školy, zaměření na pohybové aktivity žáků, spolupráci v kolektivu a sebehodnocení) /realizace 30.9.2022/

Říjen:

Planeta Země 3000 – Magický Senegal (zaměření na mezinárodní vztahy, jiné kultury a rasovou a xenofobní problematiku) / 03. 10. 2022/

Program „ Vím, co ohrožuje mé zdraví“(zaměřený na rizikové faktory alkoholismu, kouření a ohrožení návykovými látkami pro žáky 2.stupně, hlavní téma - vaporizace) / dle volného termínu/

Listopad:

Projekt Dopravní výchovy (teorie, zaměření na krizové situace, které by žáci měli umět řešit) /realizace 16.11.2022 – 4h teorie, duben-květen – praktický výcvik na dopravním hřišti v Rychnově nad Kněžnou/

Projekt Halloween, pro žáky 1. až 5. ročníku (předcházení problémům spojených se vztahy mezi žáky ve třídě i se vztahy mezi jednotlivými ročníky.) /30.11.2022/

Prosinec:

Mikulášské hody, sportovní aktivita spojená s tradicemi v obci /5.-6.12.2022/

Prosinec-Leden-Únor

- plavecký výcvik (aktivita se zaměřením na zdokonalování plaveckých stylů s prvky prevence v rizikových oblastech s tím spojenými), pro žáky 1. až 5. ročníku

Realizujeme společně s Plaveckou školou Dobruška

Únor-Březen:

Projekt s PČR: Problematika kriminality spojená s užíváním návykových látek u mládeže, Mgr. Alena Kacálková

Duben-Červen:

Den Země- enviromentální problematika se zaměřením na čisté životní prostředí /20.4.2023/

Projekt s PČR: Trestní odpovědnost mladistvých, Mgr. Alena Kacálková

Předcházení problémům spojených se zákony ČR. Nastínění nejzávažnějších a často se opakujících chyb z „tzv. nevědomosti žáků.“ (dle možnosti PČR)

Červen:

Projekt „Hasík“: Prevence požární ochrany

Vše o ochraně obyvatel před požárem, přírodními vlivy a katastrofami se zaměřením na žáky 2. a 7. ročníku (ve spolupráci s HZS v Rychnově nad Kněžnou)

Poznámka:

Pokud v průběhu roku přijde zajímavé nebo potřebné téma z hlediska naší školy, budeme reagovat a operativně zařadíme do plánu k realizaci.

Další plánované činnosti:

- Lyžařský kurz pro žáky 7.ročníku (vytváření zdravých návyků, životního stylu)- 2.stupeň

- Den Země (aktivita zaměřená na zodpovědnost za sebe i okolí)

- Bieg Gminy Klodzkej

Vytváření mezinárodních vztahů prostřednictvím sportu (Kladsko, Polská republika)

- třídní výlety (posilování vztahů v kolektivu mimo školu)

- noc ve škole, pro libovolný ročník prvního stupně (aktivita zaměřená na posílení vztahu v kolektivu a pro vzájemné působení mezi žáky)

- sportovní turnaje /atletika/florbal/přehazovaná/vybíjená/ (aktivita posilující týmovou spolupráci)

- Mikuláš s nadílkou a Dětský den (aktivity, které posilují vzájemné vztahy mezi dětmi a dospělými)

Poznámka: Termíny uvedených akcí jsou nebo budou stanoveny po dohodě s ředitelem školy v harmonogramu pro školní rok 20222023, popř. budou určeny operativně v průběhu roku. V případě nabídky jiných aktivit, pořádaných subjekty mimo školu (kulturní pořady, filmová představení apod.) budou s ohledem na jejich kvalitu využívány k preventivním účelům.

Dodatek: Vzhledem pokračující a nepředvídatelné problematice s koronavirem Covid-Sars 19 se školní plán prevence bude uskutečňovat vzhledem k možnostem školy a vzhledem k vyhlášení ministerstva MŠMT a zdravotnictví, popř. vlády nebo krizového štábu ČR .

Preventivně se akce budou uskutečňovat jednotlivě, tzn. primárně v menších jednotkách (viz třída) a pokud budou probíhat v rámci sloučených kolektivů (viz 1. stupeň, 2.stupeň, celá ZŠ, ZŠ a MŠ),budeme se snažit, pokud to bude možné, o menší skupinky žáků, totéž platí i pro realizace soutěží mezi školami

Plánované akce: po jednotlivých třídách

7. 2 Vzdělávání učitelů

Zejména pedagogové pověřeni primární prevencí, tzn. výchovná poradkyně školy Mgr. Iveta Vašátková a metodik prevence Mgr. Daniel Vacek, se budou průběžně zúčastňovat vzdělávacích akcí s danou problematikou.

Ostatní učitelé budou informováni o obsahu Školního preventivního programu, budou seznámeni s metodickými postupy při řešení jednotlivých problematických projevů rizikového chování žáků a bude jim dále poskytnuta informace o dalších dostupných materiálech, které jsou ve škole k dispozici.

7. 3 Spolupráce s rodiči

Rodiče žáků všech ročníků budou seznámeni s danou problematikou, bude jim vysvětleno, jakým způsobem škola případné problémy řeší, a jak jim může pomoci.

7.4 Spolupráce s dalšími organizacemi

Spolupráce s masmédií - masmédiá patří k významným subjektům, které značně ovlivňují veřejné mínění. Jejich prostřednictvím je možné oslovit širokou veřejnost, proto je v programu počítáno i se spoluprací s Orlickým týdeníkem a Rychnovským deníkem, jejichž prostřednictvím bude veřejnost informována o aktivitách školy v prevenci sociálně patologických jevů a tím pozitivně prezentována i škola jako taková. Veřejnost bude také informována o dění ve škole pomocí Skuhrovského zpravodaje.

Oblast zdravotnictví- bude kontaktována lékařka v Solnici, na kterou by se škola obracela v případech výskytu zneužívání návykových látek ve škole aj. Zároveň budou kontaktováni lékaři a pracovníci hygienické stanice, popř. studenti LF, kteří by uskutečnili besedy pro žáky.

Oblast sociálních věcí- i nadále budeme pokračovat ve spolupráci s okresním metodikem preventivních aktivit zejména v koordinaci aktivit a při předkládání projektů v rámci grantů s žádostí o poskytnutí finančních prostředků.

Policie ČR - ve spolupráci s policií budou připraveny besedy pro žáky 2. i 1.stupně.

8. Nespecifická primární prevence

Florbal

Zodpovídá: *Mgr. Daniel Vacek*

Den / hodina: *ČT – 13.30 - 15.00 (I. stupeň)*

Zodpovídá: *Mgr. Bc. Libor Blažek*

PA - 13.30 - 15.50 (II. stupeň)

Náplň: *nabízí žákům v době mimo vyučování prostor pro ty, kdo chtějí sportovat nad rámec vyučovacích hodin a využít tak volný čas.*

Etická výchova

Zodpovídá: *Kateřina Dohnálková- Hvězdová, Věra Rygrová , Košíková Veronika*

Den / hodina: *PO -12.00-12.45 (K.D-H., V.R.) PO-13.00-13.45 (V.K.)*

Náplň: *Výchova se zaměřením na komunikaci a vzájemné vztahy, jako i na různé životní situace, ve kterých se naši žáci mohou objevit. EV má napomáhat zvládnout tyto situace a předcházet problémovým situacím, rovněž může poskytnout příp. návod na jejich řešení. EV je i důležitá pro prezentaci školy, žáků na veřejnosti.*

Knihovna a studovna

Zodpovídá: *Renata Kárníková*

Den / hodina: *PO 12:45 – 14:15*

Náplň: *nabízí žákům (2.-5.ročník) v době mimo vyučování prostor pro studium, domácí přípravu, zábavu.*

Anglický jazyk hrou II.

Zodpovídá: *Jana Dusilová*

Den / hodina: *ČT 9.50-11.30 (pro 2. ročník)*

Náplň: *Zaměřením na komunikaci a rozvoj dovedností v cizím jazyce.*

Pohybové hry

Zodpovídá: *Dohnálková - Hvězdová Kateřina*

Den / hodina: *ČT 12.30-13.15*

Náplň: *Zaměřením na rozvoj pohybových dovedností.*

Sborový zpěv

Zodpovídá: *Mgr. Kateřina Synková*

Den / hodina: *PA 13.00-13.45*

Náplň: *Zaměřením na rozvoj hudebních znalostí a dovedností.*

Ruský jazyk

Zodpovídá: *Bc. Libor Blažek*

Den / hodina: *ČT 15.30-16.30 (pro II. stupeň)*

Náplň: *Zaměřením na komunikaci a rozvoj dovedností v cizím jazyce.*

Náboženství

Zodpovídá: *Marcela Volfová*

Den / hodina: *PA 13.00-14.15*

Náplň: *Zaměřením na náboženskou tematiku.*

Kromě těchto volnočasových aktivit poskytuje škola své prostory dalším organizacím, které pracují s dětmi.

Jde především o tyto:

- *lyžařský oddíl WIKOV SKI Skuhrov*
- *fotbalová škola SK Solnice*
- *tenisový klub Kvasiny*
- *SDH Skuhrov nad Bělou*
- *MO ČRS Skuhrov nad Bělou*

9. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

9.1 Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost představuje jeden z vážných problémů, se kterým se pedagogové velmi často setkávají. K jeho řešení je nutná soustavná a náročná práce se žákem, popř. také s rodinou žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinném prostředí. Neúspěch je zpravidla způsoben souborem příčin, které je třeba dobře diagnostikovat. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

a) osobnost žáka - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka,

b) nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem),

c) intrapsychické příčiny výukových difíciilit řadíme např.:

nedostatečný rozvoj zájmu o učení, záporný vztah žáka k učení,

jeho nedostatečnou školní motivaci, záporný vztah žáka (studenta) k učiteli,

hypobulii, a to zejména ve fázi pubertálních povahových změn (ta bývá zvláště kritická u chlapců),

školskou fobii, nedostatky v rozvoji pracovních návyků a techniky duševní práce, intelektuální pasivitu (mnoho nadaných žáků se ve škole spokojuje jen s průměrnými a nižšími výsledky, i když jejich kapacita stačí na výsledky nadprůměrné (a poruchy sebecitu, pocit méněcennosti, sníženou sebedůvěru)

9.2 Řešení školní neúspěšnosti

Především je nezbytné podrobit žáka adekvátní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní realizovat vhodná opatření. Tato opatření jsou nezbytná realizovat co nejdříve, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "prospívající žáky" s předpoklady úspěšně pokračovat ve studiu vybrané střední školy po absolvování přijímacího řízení (pro 9.ročník).

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

a) poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění: kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z pedagogicko - psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra, integrace žáka a vytvoření individuálního vzdělávacího programu.

b) žáci sociálně znevýhodnění (jejichž neúspěšnost souvisí s tzv. mimoosobnostními faktory) - motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto dětí do majoritního kolektivu.

c) žáci s vysokou absencí (jsou také často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti) – včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva, stanovení termínů vyzkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví harmonogram a různé způsoby podpory dítěte.

9.3 Postup při řešení školní neúspěšnosti

Významnou roli při řešení školní neúspěšnosti má třídní učitel, který na základě rozboru výsledků průběžné klasifikace v systému „Bakaláři“ po prvním čtvrtletí domluví jednání se žáky, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (hodnocení nedostatečně nebo dostatečně, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) a s jejich zákonnými zástupci. Jednání se dále zúčastní učitelé daných předmětů, ve kterých žák neprospívá, případně výchovný poradce. Zde se domluví možnosti a opatření vedoucí k nápravě. Také se sjedná termín případné další schůzky, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel.

Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovnou poradkyní (případně rodičů, žáka a výchovné poradkyně) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebního stylu).

Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena opět na společné schůzce s rodiči a žákem (případně v pololetí při ukončení podpurných aktivit, pokud žák překoná obtíže).

10. Hodnocení aktivit

Veškerou evidenci preventivních aktivit provede v elektronické formě školní metodik prevence a ve spolupráci s dalšími zúčastněnými pedagogy provede jejich vyhodnocení tak, aby bylo možné určit jejich efektivitu. Zároveň bude zpracovávat zprávy pro vedení školy či nadřízené orgány.

Po vyhodnocení dílčích aktivit stanoví, zda budou ve stejné podobě realizovány i v budoucnu, či budou modifikovány, či se neosvědčily vůbec. Za tím účelem vypracuje jednoduchý dotazník, kterým ověří přijetí jednotlivých aktivit samotnými studenty.

S výsledky budou seznámeni ostatní pedagogové, ale také rodiče. Výsledky budou publikovány ve výroční zprávě školy

11. Kontaktní adresy (vnější zdroje)

Pedagogicko-psychologická poradna v Rychnově n. Kn. Mgr. Zdena Ženatová	tel.: 494 535 476, 775 235 476 e-mail: PPPRychnov@seznam.cz
„Domino“ – SVP pro děti a mládež v Hradci Králové	tel.: 495 541 374 e-mail: info@svphk.cz http://www.svphk.cz
MUDr. Rufferová, psychiatrie RK	tel.: 494 515 683

<i>MUDr. Milena Hejnová, dětský a dorostový lékař Solnice</i>	<i>tel.: 776 183 575, 494 596 751</i>
<i>Okresní metodik prevence Mgr. Zdenka Ženatová</i>	<i>tel.: 494 535 476 e-mail: PPPRychnov@seznam.cz</i>
<i>Krajská školská koordinátorka prevence Mgr. Dita Kosová</i>	<i>tel.: 495 817 219 mail: dkosova@kr-kralovehradecky.cz</i>
<i>Krajská protidrogová koordinátorka Mgr. Monika Honzíková, KÚ HK</i>	<i>tel.: 495 817 433 mail: mhonzikova@kr-kralovehradecky.cz</i>
<i>Oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, skupiny Policie ČR, RK por. Mgr. A. Kacálková</i>	<i>tel.: 974 536 208, 725 083 407 e-mail: krph.tisk.rk@pcr.cz</i>
<i>Úřad práce RK</i>	<i>tel.: 950 159 111</i>
<i>Sociální pracovník, kurátor pro mládež: Milan Šána – Městský úřad, odbor sociálně-právní Rychnov n. Kn.</i>	<i>tel.: 494 509 403, 778 421 855</i>
<i>Policie ČR, Rychnov n. Kn.: plk. JUDr. Zdeněk Hlaváček</i>	<i>tel.: 974 536 111, 974 536 229, 724 164 687</i>
<i>Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež: Mgr. Martin Vlasák - předseda sdružení OD5K10, o.s., Rychnov n. Kn.</i>	<i>tel.: 728 939 412</i>
<i>Gynekologie: MUDr. Emanuela Dragounová - odborná ženská lékařka, Solnice</i>	<i>tel.: 491 512 605</i>

12. Závěr

Školní preventivní program směřuje k ochraně mládeže před sociálně negativními jevy, včetně vzniku závislosti na návykových látkách, hracích automatech, počítačích. V jeho rámci je preferován pozitivní přístup – vychází z poznání, že spíše než poskytovat informace o nežádoucích jevech je lepší vytvářet podmínky pro využití volného času, spolupodílet se na vzájemně přínosné nestresující komunikaci, upřednostňovat aktivity, které přinášejí pozitivní prožitky jinak než užitím drogy apod. Důraz je kladen na posilování zdravého sebevědomí, samostatné rozhodování a řešení problémů, rozvoj zdravého životního stylu.

Důraz bude položen na informovanost žáků v hodinách všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů, při akcích pořádaných školou apod. A dále na širokou nabídku volnočasových aktivit podle možností školy. Cílem bude také motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy a k vzájemné informovanosti o chování žáků.

Ve Skuhrově nad Bělou 26.září 2022

Přílohy

1. Postup školy v případě výskytu zneužívání návykových látek ve škole

V případě podezření

- ✓ výchovný poradce, příp. třídní učitel, provede diskrétní šetření, pohovor – doporučí rozhovor s odborníkem (výchovná poradkyně, pedagogicko-psychologická poradna, Linka důvěry, zdravotnické zařízení, kontaktní centrum aj.)

Potvrzené důvodné podezření

- ✓ kontaktuje rodiče (zákonného zástupce), upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drog (i nebezpečí z předávkování hraničí s bezprostředním ohrožením života)

Při negativní reakci rodičů na sdělení a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči,

- ✓ uvědomí orgán sociálně-právní ochrany dětí

V akutním případě, při průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole, nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování – ředitel nebo výchovná poradkyně

- ✓ kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče
- ✓ při negativní reakci rodičů na sdělení a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí sociální odbor

V případě dealerství, podezření na porušení § 20l trestního zákoníku (ohrožení výchovy dítěte), nebo zanedbání povinné péče

- ✓ oznámí věc policii
- ✓

2. Postup školy v případě podezření na šikanu

- ✓ **Konfrontovat** svá pozorování nebo ohlášení s ostatními kolegy.
- ✓ **Oznámit** své podezření vedení školy, **konzultovat** další postup. Dohodnout se, kdo povede vyšetřování, případně přizvat psychologa.
- ✓ Mezi čtyřma očima **vyslechnout** více nezaujatých **svědků** (spolužáků). Vést **písemný záznam**, porovnávat, věnovat pozornost nesrovnalostem v časech a místech.
- ✓ **Spojit se s rodiči případné oběti**, konzultovat výskyt nepřímých znaků šikany. Požádat je o spolupráci.
- ✓ **Vyslechnout oběť** – citlivě, zcela diskrétně, zaručit bezpečnost a důvěrnost informací. Vše zapisovat nebo nahrávat.
- ✓ **Vyslechnout agresory** – překvapivě, mezi čtyřma očima, znemožnit domluvu výpovědi. Vytipovat nejslabší článek, přimět k přiznání či vzájemnému obviňování.
- ✓ Požádat vedení školy o **svolání výchovné komise** (vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitel, psycholog). Ta posoudí na základě shromážděných informací, zda se jedná o šikanu a jaký je stupeň závažnosti, navrhne další postup vůči obětem, agresorům i třídě jako celku a jejich potrestání.
- ✓ **Pozvat** individuálně k jednání **rodiče agresorů**, seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření a požádat je o spolupráci.
- ✓ Pokud rodiče odmítají spolupracovat (je ale možno v každém případě), přizvat do každého šetření **orgány sociálně-právní ochrany dětí**.
- ✓ Při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu přestupku nebo trestného činu, **oznámit věc Policii ČR** – závisí na věku agresorů, na intenzitě a závažnosti šikany.
- ✓ **Rozebrat situaci se třídou**, prodiskutovat, vysvětlit nebezpečnost a důsledky šikany, oznámit potrestání viníků.
- ✓ Pokud se situace vyřeší pouze odchodem některých žáků, preferovat variantu **odchodu agresora, a nikoli oběti**.

(Zpracováno dle pokynu MŠMT)